

Projekti i Binjakezimit AL 13 IB FI 01

Fuqizimi i kapaciteteve te auditimit te jashtem publik

FJALORI I TERMAVE TË AUDITIMIT

Korrik 2018

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
AKTIVITETET E KONTROLLIT	Politikat dhe procedurat që ndihmojnë në sigurimin e zbatimit të direktivave të menaxhimit dhe janë një komponent i → kontrollit të brendshëm. Aktivitetet specifike të kontrollit përfshijnë: -autorizimin, -shqyrtimet, rishikimet e performancës, -përpunimin e informacionit, - kontrollet fizike, - ndarjen e detyrave.	CONTROL ACTIVITIES	The policies and procedures that help ensure that management directives are carried out, and are a component of →internal control. Specific control activities include:- authorisation; - performance reviews;- information processing;- physical controls;- segregation of duties.
ANALIZA E RREZIKUT (VLERËSIMI)	Një proces i përbërë nga: identifikimi, vlerësimi dhe priorizimi (përparësimi) i ngjarjeve individuale (ngjarjet, rrethanat), të cilat mund të kenë efekt negativ në përmbushjen e një objekti të veçantë.	RISK ANALYSIS (ASSESSMENT)	A process consisting of: identification, estimation and prioritisation of individual events (occurrences, circumstances) which may have negative effect on the fulfilment of a particular objective.
ANOMALI	Një deklaram i gabuar ose mosperputhje, i cili në mënyrë të dukshme nuk është përfaqësues i gabimeve apo mospërputhshmërisë në popullatë (në teresinë e të dhenave financiare).	ANOMALY	A misstatement or non-compliance which is demonstrably not representative of misstatements or non-compliance in the population.
ARTIKULLI (ELEMENTI) I POPULLSISË	Një pjesë e vetme individuale e një →popullsie, zakonisht një transaksion ose një bilanc, i cili mund t'i nënshtrohet testimit.	POPULATION ITEM	A single, individual part of a →population, usually a transaction or a balance, which may be subject to testing.
ATRIBUT-CILESI	Një veti, cilesi e artikujve (zerave në kontabilitet) të veçantë → që i përshkruan këto artikuj në mënyrë të plotë nga pikëpamja e	ATTRIBUTE	A property of particular →population items describing these items in a complete manner from the point of view

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	→ objektivit të auditimit. Mund te dallohen dy lloje të atributëve: → atributet sasiore dhe → atributet cilësore.		of the → audit objective. Two types of attributes can be distinguished: → quantitative attributes and → qualitative attributes.
ATTRIBUTI (VETIA) SASIOR	Një → atribut (veti) i një tipi sasiore, vlera e të cilit mund të përcaktohet numerikisht.	QUANTITATIVE ATTRIBUTE	An → attribute of a quantitative type the value of which can be determined numerically.
ATTRIBUTI KUALITATIV	Një → atribut vlera e të cilit nuk mund të përcaktohet numerikisht, por vetëm cilësisht (p.sh. rregullsinë / parregullsinë).	QUALITATIVE ATTRIBUTE	An → attribute the value of which cannot be determined numerically but only qualitatively (e.g. regularity/irregularity).
AUDITIM “AD HOC”, I PERKOHSHEM	Auditimi kryhet sa herë që është e nevojshme (jo i planifikuar).	AD HOC AUDIT	Audit carried out whenever it is necessary (not scheduled).
AUDITIM I PËRKOHSHËM (AFAT-MESËM)	Auditim i kryer gjatë veprimeve që i nënshtrohen auditimit.	INTERIM (MID-TERM) AUDIT	Audit carried out during the actions subject to audit.
AUDITIMI	Një kontroll ose një rishikim që konsiston në përcaktimin e gjendjes aktuale të një institucioni që kontrollon, duke e krahasuar atë me gjendjen e kërkuar/të dëshiruar dhe duke e vlerësuar atë. Auditimet konsiderojnë aspektin e fushës që i nënshtrohet auditimit (→ auditimi financiar, → auditimi i performancës, → auditimi i përputhshmërisë) ose kohën e auditimit (→ auditimi ex ante, → auditimi ex post, → auditimi i ndërmjetëm (afatmesëm))	AUDIT	Check or a review consisting in determining the actual state, comparing it to the required/desired state and evaluating it. Audits consider the aspect of the area subject to audit (→ financial audit, → performance audit, → compliance audit) or audit time (→ ex ante audit, → ex post audit, → interim (mid-term) audit), -

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
AUDITIMI "EX ANTE"	Auditim i kryer pas përfundimit të fazës përgatitore të zbatimit të një aktiviteti, programi ose detyre të veçantë, por para se të merret vendimi për zbatimin e këtij aktiviteti.	EX ANTE AUDIT	Audit carried out after the completion of the preparatory stage of the implementation of a particular activity, programme or task, but before the decision on the implementation of this activity has been taken.
AUDITIMI "EX POST"	Auditim i kryer pasi që disa veprimeve që i nënshtrohen auditimit janë përfunduar.	EX POST AUDIT	Audit carried out after certain actions subject to audit have been completed.
AUDITIMI FINANCIAR	Auditim i cili fokusohet në përcaktimin nëse informacioni financiar i një njësie ekonomike është paraqitur në përputhje me raportimin financiar dhe kuadrin rregullator të zbatueshëm. Kjo arrihet duke siguruar evidenca të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit për t'i mundësuar audituesit të shprehë një opinion nëse informacioni financiar është i lirë nga gabimet materiale për shkak të mashtrimit financiar apo gabimit.	FINANCIAL AUDIT	Audit which focuses on determining whether an entity's financial information is presented in accordance with the applicable financial reporting and regulatory framework. This is accomplished by obtaining sufficient and appropriate audit evidence to enable the auditor to express an opinion as to whether the financial information is free from material misstatement due to fraud or error.
AUDITIMI I BRENDSHËM	Auditimi i brendshëm është një aktivitet i pavarur dhe objektiv, qëllimi i të cilit është të mbështesë kryetarin e njësies në arritjen e qëllimeve dhe detyrave, nëpërmjet vlerësimit sistematik të → kontrollit të brendshëm dhe aktiviteteve këshillimore.	INTERNAL AUDITING	Internal auditing is an independent and objective activity, the purpose of which is to support the head of the entity in achieving goals and tasks through systematic assessment of → internal control and advisory activities.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
AUDITIMI I BRENDSHËM	Auditimi i brendshëm është një aktivitet i pavarur, objektiv i sigurimit dhe konsultimit, i përgatitur për të shtuar vlerën dhe për të përmirësuar veprimet e një organizate. Ai ndihmon një organizatë të përmbushë objektivat e saj, duke sjellë një qasje sistematike dhe të disiplinuar për të vlerësuar dhe përmirësuar efektivitetin e menaxhimit të riskut, kontrollit dhe proceseve të qeverisjes.	INTERNAL AUDITING	Internal auditing is an independent, objective assurance and consulting activity designed to add value and improve an organization's operations. It helps an organization accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control, and governance processes.
AUDITIMI I INTEGRITETIT	Integriteti në auditim përfshin disa aspekte dhe secili prej tyre është po aq i rëndësishëm sa një tjetër. Kur integriteti ekziston në të gjitha fazat e procesit të auditimit, rezultati është një auditim që tregon saktësinë, plotësinë dhe ndershmërinë.	INTEGRITY AUDIT	Integrity in auditing involves several aspects and each one is just as important as another. When integrity exists in all phases of the auditing process the result is an audit that exhibits accuracy, completeness and honesty.
AUDITIMI I PERFORMANCËS (AUDITIMI I VLERËS PËR PARAVE)	Auditim i cili fokusohet në kryerjen e ndërhyrjeve, programeve dhe veprimtarisë së institucioneve në përputhje me parimet e ekonomicitetit, eficiencës dhe efektivitetit, si dhe nëse ka vend për përmirësim. Performanca shqyrtohet kundrejt kritereve të përshtatshme dhe analizohen shkaqet e devijimeve nga ato kritere ose probleme të tjera. Qëllimi është që institucioni që auditohet	PERFORMANCE AUDIT (VALUE FOR MONEY AUDIT)	Audit which focuses on whether interventions, programmes and institutions are performing in accordance with the principles of economy, efficiency and effectiveness and whether there is room for improvement. Performance is examined against suitable criteria, and the causes of deviations from those criteria or other problems are analysed. The aim is to answer key audit questions and to provide recommendations for

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	t'i përgjigjet pyetjeve kryesore të auditimit dhe të japë rekomandime për përmirësim.		improvement.
AUDITIMI I PËRPUTSHMERISE	Auditim i cili përqendrohet në atë nëse një çështje e veçantë është në përputhje me ligjet dhe rregullat e identifikuara si kritere. Auditimi i përputshmërisë kryhet duke vlerësuar nëse aktivitetet, transaksionet financiare dhe informacionet janë, në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me kriteret që drejtojnë subjektin e audituar. Këto kritere mund të përfshijnë ligje, rregulla dhe rregullore, rezoluta buxhetore, politika, kode të themeluara, kushte të miratuara ose parime të përgjithshme që rregullojnë menaxhimin e shëndoshë financiar të sektorit publik dhe sjelljen e zyrtarëve publikë	COMPLIANCE AUDIT	Audit which focuses on whether a particular subject matter is in compliance with authorities identified as criteria. Compliance auditing is performed by assessing whether activities, financial transactions and information are, in all material respects, in compliance with the authorities which govern the audited entity. These authorities may include rules, laws and regulations, budgetary resolutions, policy, established codes, agreed terms or the general principles governing sound public-sector financial management and the conduct of public officials
AUDITIMI I PLANIFIKUAR	Auditimi i përfshirë në planin e punës së një institucioni auditues.	PLANNED AUDIT	Audit included in the work schedule of an auditing entity.
BESUESHMËRIA E LLOGARIVE	Në kontekstin e një auditimi financiar, objektivat e auditimit që lidhen me besueshmërinë e llogarive janë: - për llogaritë e të ardhurave dhe shpenzimeve (angazhimet dhe ndarjet e pagesave):	RELIABILITY OF THE ACCOUNTS	In the context of a financial audit, the audit objectives relevant to the reliability of the accounts are:- for revenue and expenditure accounts (commitment and payment appropriations): completeness, reality of

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	plotësia, realiteti i operacioneve, matja, prezantimi dhe publikimi, - për bilancin : plotësia, ekzistenca dhe pronësia, vlerësimi, prezantimi dhe publikimi.		operations, measurement, presentation and publication;- for the balance sheet: completeness, existence and ownership, valuation and presentation and publication.
DEKLARATE E GABUAR	Një gabim i llogarive që mund të dalin nga mashtrimet financiare apo gabimet njerëzore.	MISSTATEMENT	A misstatement of the accounts that can arise from fraud or error.
DOSJET E AUDITIMIT	Të dhënat për planifikimin, kryerjen dhe vlerësimin e rezultateve të auditimit, duke përfshirë ndër të tjera: një → program auditimi, evidenca auditimi → të mbledhura, dokumentimin e analizave vitale(shumë të rëndësishme), opinionet, vërejtjet, konkluzionet dhe rekomandimet nga një auditues.	AUDIT FILES	Records of planning, carrying out and evaluating audit results, including among others: an →audit programme, gathered →audit evidence, documentation of vital analyses, opinions, remarks, conclusions and recommendations by an auditor.
DUKURI	Një nga elementët e vlerësimit në → auditimin financiar, që nënkupton kontrollin nëse transaksionet e regjistruara në raportet financiare kanë ndodhur në periudhën përkatëse financiare.	OCCURRENCE	One of assessment elements in →financial audit, which denotes checking whether transactions recorded in financial reports have actually occurred in the relevant financial period.
E BESUESHME (EVIDENCA E AUDITIMIT)	Evidenca, provat e auditimit duhet të jenë të paanshme. Kjo paanësi varet nga burimet nga të cilat merren provat dhe nga natyra e asaj evidence (prove).	RELIABLE (AUDIT EVIDENCE)	Audit evidence must be impartial. This impartiality depends upon the sources from which the evidence is obtained and the nature of that evidence.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
E MJAFTUESHME (EVIDENCA E AUDITIMIT)	Masa e sasisë së provave të auditimit. Dëshmitë e auditimit janë të mjaftueshme nëse, sa i përket sasisë, janë mbledhur mjaft dëshmi të auditimit për të mbështetur përfundimet e nxjerra dhe për këtë arsye opinionin (i auditimit) është shprehur. Sasia e evidencës së nevojshme të auditimit është e ndikuar nga vlerësimi i audituesit për rreziqet e gabimeve materiale dhe gjithashtu nga cilësia (→ rëndësia) e këtyre provave të auditimit.	SUFFICIENT (AUDIT EVIDENCE)	The measure of the quantity of audit evidence. Audit evidence is sufficient if, in terms of quantity, enough audit evidence has been collected to support the conclusions being drawn and thus the (audit) opinion being expressed. The quantity of the audit evidence needed is affected by the auditor's assessment of the risks of material misstatement and also by the quality (→relevance) of such audit evidence.
E RËNDËSISHME (EVIDENCA E AUDITIMIT)	Rëndësia e evidencës, provave të auditimit është masa e cilësisë së saj; domethënë, përshtatshmëria dhe besueshmëria e saj në ofrimin e mbështetjes për konkluzionet në të cilat bazohet opinionin i auditimit.	RELEVANT (AUDIT EVIDENCE)	Relevance of audit evidence is the measure of its quality; that is, its →appropriateness and its →reliability in providing support for the conclusions on which the audit opinion is based.
EFEKTIVITETI	Parimi i efektivitetit ka të bëjë me përmbushjen e objektivave të përcaktuara dhe arritjen e rezultateve të synuara. Një nga kriteret në → auditimin e performancës.	EFFECTIVENESS	The principle of effectiveness concerns meeting the objectives set and achieving the intended results. One of the criteria in →performance audit.
EFIÇIENCA	Parimi i eficiencës nënkupton marrjen e maksimumit nga burimet e disponueshme. Ai ka të bëjë me marrëdhënien ndërmjet burimeve të	EFFICIENCY	The principle of efficiency means getting the most from the available resources. It is concerned with the relationship between resources

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	përdorura dhe rezultateve të arritura, në aspektin e sasisë, cilësisë dhe kohës. Mund të ketë format e mëposhtme: - prodhimi maksimal (me një cilësi të caktuar) mbi bazën e një inputi (burimi) të dhënë, - input (burim, lëndë e parë) minimal për të marrë një prodhim të caktuar (me cilësi të caktuar). Një nga kriteret në → auditimin e performancës.		employed and outputs delivered in terms of quantity, quality and timing. It may have the following forms: - maximum output (of certain quality) available at a given input, - minimum input to obtain a given output (of certain quality). One of the criteria in → performance audit.
EKONOMICITETI	Parimi i ekonomicitetit nënkupton minimizimin e kostove të burimeve. Burimet e përdorura duhet të jenë në dispozicion në kohën e duhur, me sasinë dhe cilësinë e duhur dhe me çmimin më të mirë. Një nga kriteret në → auditimin e performancës.	ECONOMY	The principle of economy means minimising the costs of resources. The resources used should be available in due time, in and of appropriate quantity and quality and at the best price. One of the criteria in → performance audit.
EKSPERT	Një individ që zotëron aftësitë, njohuritë dhe përvojën e dokumentuar (të çertifikuar) në një fushë të caktuar, që nuk është i punësuar as në institucionin auditues apo në njësinë e audituar.	EXPERT	An individual holding documented (certified) skills, knowledge and experience in a particular field, not employed either in the auditing entity or in the audited entity.
EKSTRAPOLOJ (SHPERNDAJ OSE ZGJEROJ)	Për të projektuar, rritur ose zgjeruar rezultatet nga një → mostër mbi të gjithë → popullsinë (bashkësinë) e të dhënave, në mënyrë që të jemi në gjendje të nxjerrim konkluzione për atë popullsi.	EXTRAPOLATE	To project, extend, or expand the results from a → sample onto the whole → population, so as to be able to draw conclusions about that population.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
EKZAMINIM FIZIK	Një → procedurë e auditimit e bazuar në vëzhgimin dhe dokumentimin e gjendjes aktuale të elementeve të pronësisë ose procedurave të veçanta.	PHYSICAL EXAMINATION	An → audit procedure based on observation and documentation of the actual state of property elements or particular proceedings.
EKZISTENCA	Një nga elementët e vlerësimit në → auditimin financiar që tregon kontrollin nëse aktivet ose pasivet (detyrimet) e bilancit ekzistojnë aktualisht apo jo, në kohën kur përgatitet bilanci.	EXISTENCE	One of assessment elements in → financial audit which denotes checking whether assets or liabilities actually exist at the time when the balance sheet is prepared.
EVIDENCA E AUDITIMIT	Të gjitha informacionet e përdorura nga audituesi në arritjen e konkluzioneve ose opinionit. Prova, evidenca e auditimit duhet të jetë → e mjaftueshme për të mbështetur konkluzionet ose opinionin. Përveç kësaj, ajo duhet të jetë → e përshtatshme, përkatësisht → e përshtatshme për objektivat e auditimit dhe → e besueshme. Në mënyrë tipike, evidenca e auditimit është bindëse më shumë se sa konkluduese, përfunduese.	AUDIT EVIDENCE	All of the information used by the auditor in arriving at the conclusions or opinion. Audit evidence must be → sufficient to support the conclusions or opinion. In addition, it must be → appropriate i.e. → relevant to the audit objectives and → reliable. Typically, audit evidence is persuasive rather than conclusive.
EVIDENCA MBËSHTETËSE	Dëshmi, evidenca nga një burim i dytë, i cili mbështet evidencat e tjera të marra.	CORROBORATIVE EVIDENCE	Evidence from a second source, which supports other evidence obtained.
EVIDENCA (DESHMIA, PROVA) E DUHUR E AUDITIMIT	→ Evidenca e auditimit që lejon që objektivat e auditimit të arrihen duke marrë parasysh rreziqet specifike të brendshme dhe/ose të kontrollit.	APPROPRIATE (AUDIT EVIDENCE)	→ Audit evidence that allows the objectives of the audit to be achieved whilst taking into account specific inherent and/or control risks.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
FAKTORI I JASHTEM (EKZOGJEN)	Faktori i pavarur nga një → ndërhyrje që është pjesërisht ose tërësisht shkaku i ndryshimeve (rezultateve dhe impakteve) të vërejtura midis të adresuarve-njësive të audituara (p.sh. kushtet klimatike, evolucioni në situatën ekonomike, performanca e kontraktorëve, sjellja e përfituesve, etj.).	EXOGENOUS FACTOR	Factor independent of a →intervention which is partly or entirely the cause of changes (results and impacts) observed among addressees (e.g. climatic conditions, evolution in economic situation, performance of contractors, beneficiaries' behaviour).
FUSHA E AUDITIMIT	Qëllimi subjektiv dhe objektiv, si dhe kohëzgjatja e një auditimi.	AUDIT SCOPE	Subjective and objective scope as well as time span of an audit.
GABIM I PRANUESHEM (DEKLARATE E GABUAR E TOLERUESHME)	Një gabim maksimal ose një vlerë e një deklaratë të gabuar në → popullatë që audituesi është në gjendje ta pranojë dhe të japë një opinion pozitiv të auditimit mbi aktivitetin e subjektivit të audituar. Gabimet e pranueshme mund të shprehen në vlera absolute ose relative (→ pragu i materialitetit).	ACCEPTABLE ERROR (TOLERABLE MISSTATEMENT)	A maximum error or misstatement value in →population which the auditor is able to accept and to give a positive audit opinion on the audited entity's activity. Acceptable errors may be expressed in absolute or relative values (→materiality threshold).
GABIM I PRITSHËM	Një vlerë gabimi që pritet nga audituesi në një popullatë të caktuar, gjykuar nga njohuritë mbi fushën e audituar dhe nga rezultatet e auditimeve të mëparshme. Përdoret në → metoda statistikore të marrjes së mostrës për të përcaktuar madhësinë e mostrës.	EXPECTED ERROR	An error value expected by the auditor in a given population, judged from the knowledge on the audited area and from the results of previous audits. It is used in →statistical sampling methods to determine sample size.
GABIM/DEVIJIM I TOLERUESHËM	Gabimi maksimal në një popullatë që audituesi	TOLERABLE ERROR/ DEVIATION	The maximum error in a population that the auditor

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	është i gatshëm të pranojë dhe ende të konkludojë se rezultati nga mostra ka arritur objektivin e auditimit.		is willing to accept, and still conclude that the result from the sample has achieved the audit objective.
GABIM-I IZOLUAR	Një gabim që del nga një ngjarje e izoluar, e cila nuk ka ndodhur veçse në raste të identifikuar në mënyrë specifike. Prandaj dhe ky gabim nuk është përfaqësues i gabimeve në popullatë (tërësinë e zërave në bilanc) dhe në kontekstin e një mostre nuk duhet të projektohet për popullatën.	ERROR - ISOLATED	An error that arises from an isolated event that has not occurred other than on specifically identifiable occasions. It is thus not representative of errors in the population and in the context of a sample should not be projected to the population.
GABIM-I NJOHUR	Ato gabime që nuk janë identifikuar në bazë të auditimeve të lidhura drejtpërdrejt me një mostër përfaqësuese, por gjatë punës plotësuese të kryer (p.sh. si pjesë e Raporteve Speciale, etj.). Ato nuk janë projektuar për të gjithë popullsinë, por merren në konsideratë në bazë të shumave absolute ose numrit të gabimeve të përfshira.	ERROR - KNOWN	Those errors which have not been identified on the basis of audits directly linked to a representative sample, but rather during supplementary work carried out (e.g. as part of Special Reports, etc). They are not projected to the entire population, but are taken into consideration on the basis of the absolute amounts or number of errors involved.
GJETJET E AUDITIMIT	Një gjendje aktuale e përcaktuar (konstatuar) gjatë një auditimi dhe e mbështetur me → evidencë të auditimit.	AUDIT FINDINGS	An actual state determined during an audit and supported with →audit evidence.
GJURMË TË AUDITIMIT	Një përmbledhje (manuale ose automatike) → e evidencave, dëshmime të auditimit, që konfirmon se	AUDIT TRAIL	A collection of (manual or automated) →audit evidence that confirm that activities laid down in the

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	aktivitetet e përcaktuara në → kontrollin e brendshëm janë kryer në veprimet e audituar.		→internal control have been carried out on the audited operations.
GYKIMI PROFESIONAL	Përdorimi i njohurive kolektive dhe aftësive dhe përvojës individuale në procesin e auditimit.	PROFESSIONAL JUDGEMENT	Using collective knowledge and individual skills and experience to the audit process.
HETIM	Kërkimi i informacionit të personave në dijeni, si informacion financiar ashtu dhe jofinanciar, brenda ose jashtë njësisë së audituar (shih →procedurën e auditimit).	ENQUIRY	Seeking information of knowledgeable persons, both financial and nonfinancial, inside or outside the audited entity. (see →audit procedure)
I ADRESUARI (PËRFITUESI) I DREJTPËRDREJTË	Personi ose organizata e prekur drejtpërsëdrejti nga → ndërhyrja. Gjithashtu përdoret shpesh termi “përfitues”. Të adresuarit e drejtpërdrejtë marrin mbështetje, shërbime dhe informacione dhe përdorin mjediset ose mjetet e zhvilluara me mbështetjen e ndërhyrjes.	DIRECT ADDRESSEE (BENEFICIARY)	Person or organisation directly affected by the →intervention. The term 'beneficiary' is also often used. Direct addressees receive support, services and information, and use the facilities developed with the support of the intervention.
I ADRESUARI (PËRFITUESI) JO I DREJTPËRDREJTË	Personi ose organizata e cila nuk ka kontakt të drejtpërdrejtë me një → ndërhyrje, por që është ndikuar nga ajo nëpërmjet adresuesve (përfituesve) të drejtpërdrejtë, qoftë pozitivisht (p.sh. një person që merr një punë sepse dikujt tjetër i është dhënë një pension i parakohshëm nën një ndërhyrje) ose negativisht (p.sh. firmat që humbasin biznesin	INDIRECT ADDRESSEE	Person or organisation which has no direct contact with an →intervention, but which is affected by it via direct addressees, either positively (e.g. a person obtaining a job because someone else was granted early retirement under an intervention) or negatively (e.g. firms losing business to other firms which have used technology transfer

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	nga firmat e tjera të cilat kanë përdorur rrjetet e transferimit të teknologjisë të krijuara nga një ndërhyrje për të përtërirë teknologjinë).		networks set up by an intervention to innovate).
INFORMACION FINANCIAR KRAHASUES	Sasi korresponduese dhe nxjerrje të dhënash të tjera të periudhës (periudhave) paraardhëse, të paraqitur për qëllime krahasuese.	COMPARATIVE FINANCIAL INFORMATION	Corresponding amounts and other disclosures of the preceding financial period(s), presented for comparative purposes.
INPUTI (BURIMI)	Burimet financiare, njerëzore dhe materiale që janë mobilizuar për zbatimin e → ndërhyrjes.	INPUT	Financial, human, and material resources that are mobilised for the implementation of a →intervention.
INSPEKTIM	Shqyrtimi i të dhënave ose dokumenteve, qoftë të brendshme apo të jashtme, ose të pasurive të tundshme; (shih → procedurën e auditimit).	INSPECTION	Examining records or documents, whether internal or external, or tangible assets; (see →audit procedure).
KONTABILITET AKRUAL (I BAZUAR NE TE DHENAT KUR ATO NDODHIN, "ACCRUALS-BASED")	Një bazë kontabël sipas së cilës transaksionet dhe ngjarjet e tjera njihen kur ato ndodhin (dhe jo vetëm kur paraja kesh ose ekuivalenti i saj është marrë ose paguar). Prandaj, transaksionet dhe ngjarjet regjistrohen në të dhënat e kontabilitetit dhe njohura në → pasqyrat financiare të periudhave të cilave ato u referojnë. Elementet e njohura nën kontabilitetin akrual janë asetet, detyrimet, mjetet/ kapitali neto, të ardhurat dhe shpenzimet.	ACCRUALS-BASED ACCOUNTING	A basis of accounting under which transactions and other events are recognised when they occur (and not only when cash or its equivalent is received or paid). Therefore, the transactions and events are recorded in →the accounting records and recognised in the financial statements of the periods to which they relate. The elements recognised under accrual accounting are assets, liabilities, net assets/equity, revenue and expenses.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
KONTABILITET I BAZUAR NE CASH	Një metodë e kontabilitetit për regjistrimin e transaksioneve, me të cilën regjistrohen të hyrat vetëm kur janë arkëtuar para dhe shpenzimet regjistrohen vetëm kur të hollat janë disbursuar.	CASH-BASED ACCOUNTING	An accounting method of recording transactions by which revenues are recorded only when cash is received and expenditures are recorded only when cash is disbursed.
KONTROLL I PERSHTATSHEM	Një →sistem i kontrollit të brendshëm, i planifikuar dhe i organizuar nga drejtuesit në mënyrë të tillë që të sigurojë besueshmëri të arsyeshme të shmangies së rrezikut, si dhe përmbushjen efektive dhe ekonomike të objektivave dhe detyrave të organizatës.	ADEQUATE CONTROL	An→ internal control system planned and organised by the management in such a way that it ensures reasonable confidence of risk evasion as well as effective and economical fulfilment of the organisation's objectives and tasks.
KONTROLLET	Mekanizma të hartuar për të ruajtur asetet, për të mbajtur afatet, për të siguruar saktësinë dhe besueshmërinë e raportimit financiar dhe të menaxhimit dhe për të promovuar eficiencën operacionale, efektivitetin dhe përputhshmërinë me të gjitha ligjet, rregulloret, politikat dhe procedurat në fuqi.	CONTROLS	Mechanisms designed to safeguard assets, keep deadlines, ensure accuracy and reliability of financial and management reporting and to promote operational efficiency, effectiveness and compliance with all applicable laws, regulations, policies and procedures.
KONTROLLET E APLIKIMIT NË TEKNOLOGJINË E INFORMACIONIT	Procedura manuale ose automatike, qofshin ato parandaluese ose të zbulimit, të cilat janë të dizenuara për të siguruar integritetin e sistemit të TI-së, duke përfshirë të dhënat e kontabilitetit. Ato lidhen me procedurat e përdorura për të nisur, regjistruar,	APPLICATION CONTROLS IN INFORMATION TECHNOLOGY	Manual or automated procedures, whether preventive or detection-oriented, that are designed to ensure the integrity of the IT system including accounting records. They relate to procedures used to initiate, record, process and

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	procesuar dhe raportuar transaksione ose të dhëna të tjera financiare.		report transactions or other financial data.
KONTROLLI I BRENDSHËM	Një proces integral (domethënë që përshkruan aktivitetet e një njësie ekonomike) që kryhet nga drejtuesit dhe personeli i një njësie ekonomike dhe është hartuar për të adresuar rreziqet dhe për të dhënë siguri të arsyeshme që, në ndjekje të misionit të organizatës janë duke u realizuar objektivat e përgjithshme të mëposhtme: veprimet e rregullta, etike, ekonomike, eficientese dhe efektive, - përmbushjen e detyrimeve të llogaridhënies, - respektimin e ligjeve dhe rregulloreve në fuqi, dhe - ruajtjen e burimeve nga humbja, keqpërdorimi dhe dëmtimi (shih → komponentët e kontrollit).	INTERNAL CONTROL	An integral process (i.e. that permeate an entity's activities) that is effected by an entity's management and personnel and is designed to address risks and to provide reasonable assurance that, in pursuit of the entity's mission, the following general objectives are being achieved:- executing orderly, ethical, economical, efficient and effective operations;- fulfilling accountability obligations;- complying with applicable laws and regulations; and- safeguarding resources against loss, misuse and damage (see →control components).
KONTROLLI I CILËSISË	Mekanizmat e aplikuar për të siguruar cilësinë e kërkuar të një produkti, programi ose aktiviteti. Duke iu referuar procedurave të kontrollit ose kryerjes së një detyre kontrolli, kontrolli i cilësisë zbatohet me qëllim që të sigurohet që të gjitha veprimet të kryhen në përputhje me → programin e auditimit, praktikën e mirë, manualin e auditimit dhe standardet e miratuara të auditimit.	QUALITY CONTROL	Mechanisms applied to ensure the required quality of a product, programme or activity. With reference to control proceedings or performance of an audit task, quality control is applied in order to ensure that all actions are carried out in compliance with →audit programme, good practice, audit manual and adopted auditing standards.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
KORNIZA E MARRJES SË MOSTRAVE	Një regjistër ose tregues i artikujve të popullsisë që përdoren për kryerjen e mostrave, si listat e pagave, lista e kontratave të përfunduara, sistemi i identifikimit të taksave etj.	SAMPLING FRAME	A register or denotation of →population items used for carrying out →sampling, such as payroll, list of concluded contracts, tax identification system, etc.
KORNIZA E RAPORTIMIT FINANCIAR TË APLIKUESHËM	Rregullat e kontabilitetit, të zbatueshme për njësinë e audituar, në veçanti duke u bazuar në Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit të Sektorit Publik (IPSAS) ose në Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit (SNK) / Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).	APPLICABLE FINANCIAL REPORTING FRAMEWORK	The accounting rules applicable to the audited entity, in particular based on the International Public Sector Accounting Standards (IPSASs) or on the International Accounting Standards (IASs)/International Financial Reporting Standards (IFRSs).
KORRUPSIONI ADMINISTRATIV	Një veprim i qëllimshëm nga ana e një zyrtari publik që ka për qëllim sigurimin e fitimit për njerëz të tjerë, në këmbim të përfitimeve; përdorimi i një zyre publike për përfitime private.	ADMINISTRATIVE CORRUPTION	A deliberate action on the part of a public official aimed at providing other people with profit in exchange for illegal benefits; a use of one's public office for private benefits.
KOSTO-EFEKTIVITET	Kosto-efektiviteti i kombinon të dy elementët e eficiencës dhe efektivitetit, duke analizuar marrëdhëniet ndërmjet rezultatit të një ndërhyrjeje dhe kontributit, në aspektin e parave dhe të kapitalit njerëzor. Rezultati i këtij lloji analize mund të tregohet si një raport: kosto për njësi e rezultatit ose prodhimi për njësi të koston.	COST-EFFECTIVENESS	Cost-effectiveness combines both elements of efficiency and effectiveness by analysing the relationship between the outcome of an intervention and the input, in terms of money and human capital. The result of this type of analysis can be shown as a ratio: cost per unit of outcome or output per unit of cost.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
KRITERET	Standardet e përdorura për të vlerësuar ose matur çështjen, temën e përzgjedhur për auditim. Kriteret e përshtatshme janë të nevojshme për vlerësimin e arsyeshëm dhe të qëndrueshëm, ose për matjen e çështjes në shqyrtim.	CRITERIA	Benchmarks used to evaluate or measure subject matter. Suitable criteria are required for reasonably consistent evaluation or measurement of subject matter.
KUFIZIMI NË FUSHËN E AUDITIMIT	Kur audituesi nuk mund të sigurojë dëshmi të mjaftueshme të përshtatshme për të formuar një opinion, qoftë për shkak të kufizimeve të vendosura nga auditimi ose nga rrethanat, ose për shkak të mbajtjes së shënimeve të dobëta.	LIMITATION ON SCOPE	When the auditor cannot obtain sufficient appropriate →evidence to form an opinion, whether due to constraints imposed by the auditee or by circumstances, or due to poor records being maintained.
KUJDESI I DUHUR	Kujdesi i duhur do të thotë që audituesi duhet të planifikojë dhe të kryejë auditime në një mënyrë të kujdesshme. Audituesit duhet të shmangin çdo sjellje që mund të diskreditojë punën e tyre.	DUE CARE	Due care means that the auditor should plan and conduct audits in a diligent manner. Auditors should avoid any conduct that might discredit their work.
LIGJSHMËRIA	Një nga kriteret e auditimit që nënkupton përputhjen me dispozitat kushtetuese dhe rregullatore, me dispozitat e kontratave të ratifikuara ndërkombëtare, me aktet nënligjore dhe aktet ligjore vendore dhe me dispozitat e brendshme që janë në fuqi në periudhën e audituar.	LEGALITY	One of audit criteria denoting compliance with constitutional and regulatory provisions, with provisions of ratified international contracts, with ordinances and local legal acts, and with internal provisions which are in force in the audited period.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
LLOGARIDHËNIA	Një nga atributet standarde të funksionimit të autoriteteve dhe administratës publike. Përgjegjësia e individëve ose subjekteve në menaxhimin e burimeve publike për funksionet dhe detyrat e tyre, pronën publike nën mbikëqyrjen e tyre dhe pajtueshmërinë me rregullat dhe standardet e vende të punës që ata kanë. Përgjegjësia e një individi ose një njësi ekonomike në të cilën menaxherët janë përgjegjës për veprimet e tyre dhe për të cilën raportojnë për këto veprime duhet të përcaktohet qartë.	ACCOUNTABILITY	One of standard attributes of the functioning of authorities and public administration. Responsibility of individuals or entities in managing public resources for their tasks and duties, public property under their supervision and compliance with the rules and standards of the posts they occupy. An individual or an entity to which managers are responsible for their actions, and to which they report on these actions should be clearly defined.
MADHËSIA E MOSTRËS	Një numër i artikujve mostër. Nëse aplikohen metoda statistikore të marrjes së mostrave, një madhësi e mostrës përcaktohet duke supozuar dëshirën → saktësinë dhe → nivelin e besimit të testit.	SAMPLE SIZE	A number of sample items. If →statistical sampling methods are applied, a sample size is determined by assuming desired →precision and →confidence level of the test.
MANDATI I AUDITIMIT	Qëllimi i autorizimeve dhe detyrave të një njësie ekonomike që kryen një auditim të rregulluar ligjërisht.	AUDIT MANDATE	The scope of authorisations and duties of an entity performing a legally regulated audit.
MARRJA E MOSTRAVE	Një përzgjedhje nga një popullsia e testuar → e artikujve të mostrës që i nënshtrohen procedurave të auditimit substancial me përdorimin e metodave të rastësishme, jo të rastësishme ose të përziera.	SAMPLING	A selection from a tested →population of →sample items subject to substantive audit procedures with the use of random, non-random or mixed methods.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
MARRJA E MOSTRAVE “HAPHAZARD (GJYSEM RASTESISHT)”	Një → metodë e marrjes jo të rastësishme të mostrave, në të cilën audituesi zgjedh → artikujt e popullsisë në një mënyrë aksidentale (të rastësishme), pra pa aplikimin as → të gjykimit të audituesit, as edhe të metodave statistikore. Rezultatet e testit nuk mund të ekstrapolohen (shpërndahen) në të gjithë popullsinë.	HAPHAZARD SAMPLING	A →non-random sampling method in which the auditor selects →population items in an accidental way, i.e. without the application of neither →auditor’s judgement nor statistical methods. Test results cannot be extrapolated to the whole population.
MARRJA E MOSTRAVE TE KLASITERIT (GRUPIT TE ZERAVE TE BILANCIT ME KARAKTERISTIKA TE NGJASHME)	Një metodë e marrjes se mostrave (kryesisht me perzgjedhje te rastësishme), e cila zbatohet kur një → popullsi(teresi zerash bilanci) përbëhet nga grupe të ngjashme, edhe pse nga brenda janë grupe të ndryshme. Të gjithë artikujt në grupet e zgjedhura i nënshtrohen testimit, ose një perzgjedhje e veçantë e artikujve kryhet brenda grupeve të kampionuara (te marra si mostra), gjë që çon në marrjen e mostrave në shumë faza.	CLUSTER SAMPLING	A sampling method (mostly random) applied when a →population consists of similar although internally different groups of items. All items in the selected groups are subject to testing, or a separate selection of items is carried out within the sampled groups, which leads to multi-stage sampling.
MARRJA E MOSTRËS NË NJËSINË MONETARE (EURO, LEKË) / MARRJA E MOSTRËS NË DOLLARË	Një metodë e → probabilitetit proporcional me marrjen e mostrave të madhësisë, që aplikohet kryesisht në auditimin financiar, në të cilin një njësi e marrjes së mostrës është një njësi monetare (p.sh. EURO) e përdorur në librat kontabël. Kështu probabiliteti i perzgjedhjes	MONETARY UNIT SAMPLING (MUS)/ DOLLAR UNIT SAMPLING	A method of →probability proportional to size sampling, applied mostly in financial audit, in which a sampling unit is a monetary unit (e.g. EUR) used in accounting books. Thus the probability of a selecting a transaction for sampling is proportional to its value.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	së një transaksioni për marrjen e mostrave është proporcional me vlerën e tij.		
MARRJA E MOSTRES SE ATRIBUTIT	Marrja e mostrave për të testuar atributet cilësore (duke vlerësuar përqindjen ose numrin e artikujve të parregullt në një popullsi-teresi të dhenash financiare) që përdoren kryesisht në → auditimin e pajtueshmërisë.	ATTRIBUTE SAMPLING	Sampling done in order to test → qualitative attributes (estimating the proportion or number of irregular items in a population) used mainly in → compliance audit.
MARRJA E MOSTRËS SË GJYKIMIT	Një → metodë e marrjes jo të rastësishme të mostrave, në të cilën audituesi zgjedh artikujt e → popullsisë (bashkësisë së të dhënave financiare) që testohet në mënyrë të qëllimshme, duke gjykuar nga informacionet në dispozicion lidhur me aktivitetin e audituar dhe/ose nga njohuria dhe përvoja profesionale e audituesit. Qëllimi i audituesit është përfshirja në testim e atyre elementëve të popullsisë të cilat pritet të jenë më të ekspozuara ndaj rrezikut të → parregullsi/gabimeve se sa të tjerat. Rezultatet e testit nuk mund të ekstrapolohen (shpërndahen) në të gjithë popullsinë.	JUDGEMENT SAMPLING	A → non-random sampling method in which the auditor selects items of the → population to be tested in a deliberate manner, judging from the available information regarding the audited activity and/or from the knowledge and professional experience of the auditor. The intention of the auditor is to include in the testing these population items which are expected to be more exposed to the risk of → irregularities/errors than others. Test results cannot be extrapolated to the whole population.
MARRJA E MOSTRËS SË PERSHTATSHME (QË KONVENON, PERSHTATET)	Një → metodë jo e rastësishme e marrjes së mostrave, në të cilën auditori përzgjedh për	CONVENIENCE SAMPLING	A → non-random sampling method in which the auditor selects for testing easily accessible items ,

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	testimin e artikujve (zërave në bilanc) lehtësisht të aksesueshëm, artikujve të ofruar nga subjekti i audituar, ose artikujve/ individëve që dalin vullnetarë për testim. Rezultatet e testimit të mostrës mund të tregojnë një anshmëri të konsiderueshme nga kushtet në → popullsinë (tërësinë e artikujve) dhe kështu të shtrembërojnë imazhin e saj. Rezultatet e testit nuk mund të ekstrapolohen (të përfshijnë) në të gjithë popullsinë.		items offered by the audited entity, or items/individuals that volunteer for testing. Sample testing results may show considerable bias from the conditions in the →population and thus distort its image. Test results cannot be extrapolated to the whole population.
MARRJA E RASTËSISHME E MOSTRAVE	Përzgjedhja e mostrës duke përdorur një grupim të rastësishëm (p.sh. duke përdorur një gjenerator të numrave të rastit) në të cilën të gjithë elementët e popullsisë kanë mundësi për të hyrë në mostër. Kusht i domosdoshëm por i pamjaftueshëm për → përzgjedhjen e mostrës statistikore.	RANDOM SAMPLING	Selection of the sample using a random lot (e.g. using a random number generator) in which all population elements have known probabilities of entering the sample. Necessary but insufficient condition for →statistical sample selection.
MARRJA E RASTËSISHME E THJESHTË E MOSTRAVE	Një → metodë e marrjes së mostrave të rastësishme bazuar në një përzgjedhje të rastësishme të elementëve të marrjes së mostrave nga popullata e tërë →, me kusht që çdo element → i popullsisë të ketë një shans të barabartë për t'u zgjedhur. Përveç kësaj, në auditim zakonisht sigurohet që	SIMPLE RANDOM SAMPLING	A →random sampling method based on a random selection of sampling items from the whole →population, provided that every →population item has an equal chance of being selected. Additionally, in auditing, it is usually provided that an item which has already been selected is excluded from

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	një artikull i cili tashmë është përzgjedhur të jetë i përjashtuar nga marrja në mostrat e mëtejshme (marrja e mostrave pa zëvendësim). Kjo metodë e marrjes së mostrave përdoret më së shumti në testimin e popullatave të artikujve që janë të ngjashëm në madhësi, karakter ose ekspozim ndaj një rreziku të caktuar.		further sampling (sampling without replacement). This sampling method is most often used in testing populations of items that are similar in size, character or exposure to certain risk.
MARRJA JO E RASTËSISHME E MOSTRAVE	Metodat e marrjes së mostrave, që përjashtojnë përzgjedhjen e rastësishme: → marrja e mostrave të gjykimit, → marrja e mostrave gjysëm të rastësishme, → marrja e mostrave të konvencencës (përshtatshmërisë). Rezultatet e testit nuk mund të ekstrapolohen tek →popullata e tërë.	NON-RANDOM SAMPLING	Methods of sampling excluding random selection: →judgement sampling, →haphazard sampling, →convenience sampling. Test results cannot be extrapolated to the whole →population.
MARRJA JO-STATISTIKORE E MOSTRAVE	Përzgjedhja e mostrës, duke përjashtuar kërkesat për → marrjen e mostrave statistikore.	NON-STATISTICAL SAMPLING	Selection of the sample, omitting any of the requirements for →statistical sampling.
MARRJA SEKUENCIALE (E NJËPASNJËSHME E MOSTRAVE (MARRJE MOSTRASH “STOP OR GO (NDAL OSE SHKO)”)	Mostrimi i mostrave në të cilin një vendim për të vazhduar me testin (dmth. Kryerjen e fazave të mëvonshme) varet nga rezultatet e testimit në fazat e mëparshme dhe testi përfundon kur është e mundur të jepet një vlerësim i qartë i aktiviteteve të audituara ose kur supozohet është	SEQUENTIAL SAMPLING (STOP OR GO SAMPLING)	Multi-stage sampling in which a decision on proceeding with the test (i.e. carrying out subsequent stages) depends on test results in previous stages, and the test terminates when it is possible to issue unambiguous evaluation of audited activities, or when assumed →precision

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	marrë. Madhësia e mostrës nuk është e paracaktuar. Metoda e përdorur zakonisht në vlerësimin e → kontrollit të brendshëm me gabime të ulëta.		has been obtained. Sample size is not predetermined. The method usually used in assessment of →internal control with low expected error.
MARRJA SISTEMATIKE E MOSTRAVE	Një → metodë e marrjes së rastësishme të mostrave, në të cilën artikulli i parë i mostrimit zgjidhet në mënyrë të rastësishme dhe artikujt e mëposhtëm përzgjidhen nga → popullsia në intervale të rregullta; artikulli i parë zakonisht zgjidhet brenda intervalit midis 1 dhe vlerës së intervalit.	SYSTEMATIC SAMPLING	A →random sampling method in which the first sampling item is selected at random, and the following items are selected from the →population at regular intervals; the first item is usually selected within the range between 1 and the interval value.
MARRJA STATISTIKORE E MOSTRAVE	Metoda e marrjes së mostrave, e përbërë nga përzgjedhja e rastësishme e elementëve të mostrës dhe përdorimi i teorisë së probabilitetit për vlerësimin e rezultateve, përfshirë matjen dhe kontrollin e rrezikut të marrjes së mostrave, si dhe saktësinë e planifikuar dhe të arritur.	STATISTICAL SAMPLING	The method of sampling, consisting in the random selection of sample elements and the use of probability theory for the evaluation of results, including the measurement and control of the sampling risk, and the planned and achieved precision.
MARRJA VARIABËL E MOSTRAVE	→ Marrja e mostrave për të testuar atributet sasiore (duke vlerësuar vlerën mesatare ose të përgjithshme të atributit), e përdorur kryesisht në → auditimin financiar ose në → auditimin e performancës.	VARIABLE SAMPLING	→Sampling done in order to test →quantitative attributes (estimating the mean or total value of the attribute) used mainly in →financial audit or in →performance audit.
MASA	Brenda kuadrit të një politike, njësia bazë e	MEASURE	Within the framework of a policy, the basic unit of

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	menaxhimit të programit, e përbërë nga një sërë projektsh të ngjashme dhe me një buxhet të përcaktuar saktësisht. Çdo masë në përgjithësi ka një aparat të veçantë menaxhimi.		programme management, consisting of a set of similar projects and having a precisely defined budget. Each measure generally has a particular management apparatus.
MASHTRIM FINANCIAR	Një akt i qëllimshëm nga një ose më shumë individë në mes të njësisë së audituar, atyre të ngarkuar me qeverisjen, punonjësve ose palëve të treta, që përfshin përdorimin e mashtrimit për të përfituar një avantazh të padrejtë ose të paligjshëm	FRAUD	An intentional act by one or more individuals among management, those charged with governance, employees, or third parties, involving the use of deception to obtain an unjust or illegal advantage
MATERIALETI SIPAS VLERËS	Një shumë e përcaktuar ose numër i pikëve përqindje që nuk mund të tejkalohen me vlerën e parregullsive të zbuluara në një auditim të raporteve financiare ose të një popullsie (tërësie të dhënash financiare).	MATERIALITY BY VALUE	A defined amount or number of percentage points which cannot be exceeded by the value of irregularities detected in an audit of financial reports or of a population.
MATERIALETI SIPAS NATYRËS	Një situatë në të cilën karakteri i një parregullsie të zbuluar kërkon të zbulojë këtë parregullsi, pavarësisht nga sasia apo niveli i devijimit nga gjendja e pritur, p.sh. kur lidhet me veprime të paligjshme, mashtrime apo korrupsion.	MATERIALITY BY NATURE	A situation in which the character of a discovered irregularity requires to disclose this irregularity, regardless of the amount or level of deviation from the expected condition, e.g. when it is related to illegal actions, fraud or corruption.
MATERIALITETI	Një masë e rëndësisë/ ashpërsisë relative të parregullsive të gjetura gjatë auditimit ose që rezulton nga ekstrapolimi.	MATERIALITY	A measure of the relative importance / severity of irregularities found during the audit or resulting from extrapolation. Irregularities

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	Parregullsitë mund të gjykojnë materiale, nëse njohuritë rreth tyre do të mund të ndikojnë në vendimet e përdoruesve të synuar të raporteve të njëjësive të audituara. Në vijim janë përcaktuar: → materialiteti sipas vlerës, → materialiteti sipas natyrës ose → materialiteti nga konteksti, në të cilin parregullsitë ndodhin. Shihni gjithashtu → prapësi e materialitetit.		can be judged material if knowledge about them would be likely to influence the decisions of the intended users of audited entities' reports. The following are determined: →materiality by value, →materiality by nature or →materiality by context, in which they occur. See also →materiality threshold.
MATERIALITETI NGA KONTEKSTI	Një situatë në të cilën një parregullsi e një vlere ose niveli devijimi të parëndësishëm ka ose mund të ketë pasoja të gjera.	MATERIALITY BY CONTEXT	A situation in which an irregularity of an insignificant value or deviation level has or may have far-reaching consequences.
MATJA	Një nga elementët e vlerësimit në → auditimin financiar që tregon kontrollin nëse shuma në të cilën është regjistruar transaksioni është vërtetuar si duhet dhe është regjistruar në regjistrat kontabël.	MEASUREMENT	One of assessment elements in →financial audit which denotes checking whether the amount at which the transaction is recorded has been established correctly and entered into accounting records.
MEKANIZMAT QE MUND TË SJELLIN KORRUPSION	Mekanizmat që favorizojnë korrupsionin, duke përfshirë, ndër të tjera: 1) kompetencat e tepërta të një zyrtari; 2) liria në vendimmarrje; 3) neglizhenca e dokumentacionit dhe raportimit; 4) dobësia e → kontrollit të brendshëm; 5) akses i pabarabartë në informacion; 6) mungesa	CORRUPTION-PRONE MECHANISMS	Mechanisms favourable for corruption, including among others: 1) excessive competences of one official; 2) freedom in decision making; 3) negligence of documentation and reporting; 4) weakness of →internal control; 5) uneven access to information; 6) lack of personal

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	e përgjegjësish personale; 7) mungesa e zgjidhjeve antikorrupsion; 8) mungesa e → transparencës në veprim.		responsibility; 7) lack of anticorruption solutions; 8) lack of →transparency in operation.
MJEDISI I KONTROLLIT	Një nga → komponentët e kontrollit. Përfshin funksionet e qeverisjes dhe menaxhimit dhe qëndrimet, ndërgjegjësimin dhe veprimet e atyre të ngarkuar me qeverisjen dhe menaxhimin lidhur me kontrollin e brendshëm të entitetit dhe rëndësinë e tij brenda njësisë ekonomike. Mjedisi i kontrollit është një komponent i kontrollit të brendshëm .	CONTROL ENVIRONMENT	One of →control components. Includes the governance and management functions and the attitudes, awareness and actions of those charged with governance and management regarding the entity's internal control and its importance within the entity. The control environment is a component of internal control.
MONITORIMI	Ndjekja e vazhdueshme e kursit dhe ecuria e zbatimit të detyrave dhe e efekteve të tyre në lidhje me një sistem të përshtatshëm masash, siç janë afatet kohore, objektivat sasiore, objektivat cilësore etj.	MONITORING	Constant following of the course and progress of the implementation of tasks and of their effects in connection with an appropriate system of measures, such as deadlines, quantitative objectives, qualitative objectives, etc.
MONITORIMI I KONTROLLEVE	Një proces për të vlerësuar efektivitetin e → performancës së kontrollit të brendshëm me kalimin e kohës. Ai përfshin vlerësimin e dizajnit (projektimit) dhe funksionimit aktual të →kontrolleve, si dhe marrjen e masave të nevojshme korrigjuese, të modifikuara për t'iur përshtatur kushteve të ndryshuara.	MONITORING OF CONTROLS	A process to assess the effectiveness of →internal control performance over time. It involves assessing the design and current operation of →controls and taking necessary corrective actions modified for changes in conditions.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
MOSTËR	Një nëngrup i artikujve të popullsisë të përzgjedhur nga popullata me anë të metodës së veçantë të marrjes së mostrave, për të testuar karakteristikat e tërë popullsisë.	SAMPLE	A subset of →population items selected from the population by means of particular sampling method in order to test the characteristics of the whole →population.
MOSTËR PËRFAQËSUESE	→ Mostër, shpërndarja e së cilës në lidhje me atributin (vetinë) e testuar → nuk dallon shumë nga shpërndarja e atributit (vetisë) në → popullatë.	REPRESENTATIVE SAMPLE	→Sample whose distribution concerning the tested →attribute does not differ considerably from the distribution of the attribute in the →population.
NDERHYRJE	Çdo aksion ose veprim, i kryer nga autoritetet publike ose organizata të tjera, pavarësisht nga natyra e tij (politikë, program, masë ose projekt). Mjetet e ndërhyrjes të përdorura janë grantet, huatë, normat e interesit të subvencionuara, garancitë, pjesëmarrja në kapital dhe skemat e riskut të kapitalit, ose forma të tjera të financimit.	INTERVENTION	Any action or operation, carried out by public authorities or other organisations, regardless of its nature (policy, programme, measure or project). Means of intervention employed are grants, loans, subsidised interest rates, guarantees, participation in equity and risk capital schemes or other forms of financing.
NDIKIMI	Pasojat afatgjata social-ekonomike që mund të vërehen pas një periudhe të caktuar pas përfundimit të një → ndërhyrjeje, të cilat mund të ndikojnë ose adresuesit (përfituesit) e ndërhyrjes (të drejtpërdrejtë ose të tërthortë), të cilët mund të jenë fitues ose humbës, pasi impakti mund të jetë pozitiv ose negativ.	IMPACT	Long-term socio-economic consequences that can be observed after a certain period after the completion of an → intervention, which may affect either addressees of the intervention (direct or indirect), who may be winners or losers.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
NEVOJA	Problem ose vështirësi që prekin grupet e interesuara të të adresuarve, të cilëve → ndërhyrja publike synon të zgjidhë këto vështirësi e probleme ose t'i kapërcejë.	NEED	Problem or difficulty affecting concerned groups of addressees, which the public →intervention aims to solve or overcome.
NGJARJET E MËVONSHME	Ngjarjet, të favorshme dhe të pafavorshme, që ndodhin në periudhën ndërmjet përfundimit të procedurave të testimit të auditimit dhe publikimit të raportit të audituesit. Ngjarjet e mëvonshme janë të rëndësishme nëse, po të ishin njohur në kohën e përgatitjes së raportit, ata do të kishin merituar përshtatjen ose përmendjen në raport. Sigurimi i rëndësishëm të raportit të auditimit kërkon nga audituesi që të kontrollojë nëse ngjarje të tilla kanë ndodhur dhe nëse ato mund të ndikojnë në përmbajtjen e opinioneve, komenteve, konkluzioneve dhe rekomandimeve të auditimit. Për shembull, kjo vlen për ndryshimet në ligjin e aplikueshëm, të cilat kanë dhënë një përfundim të formuluar me formulën “de lege ferenda (ligji i ardhshëm) i parëndësishëm.	SUBSEQUENT EVENTS	Events, both favourable and unfavourable, that occur in the period between completion of audit testing procedures and publication of the auditor's report. Subsequent events are significant if, had they been known at the time of preparing the report, they would have merited adjustment or mention in the report. Ensuring the report relevancy requires from the auditor to check whether such events have occurred and whether they may influence the contents of audit opinions, comments, conclusions and recommendations. For example, this applies to modifications in applicable law which rendered a conclusion formulated de lege ferenda irrelevant.
NIVELI I BESIMIT	Mundësia e supozuar që konkluzionet lidhur me → popullatën (tërësinë e artikujve në bilanc) e audituar nga audituesi, në bazë të testeve të mostrës,	CONFIDENCE LEVEL	Assumed probability that the conclusions regarding the →population reached by the auditor on the basis of sample tests are correct. Confidence level (also

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	janë të sakta. Niveli i besimit (i njohur gjithashtu si niveli i sigurisë) është pra e kundërta e rrezikut, riskut të auditimit. Sa më i lartë të jetë niveli i besimit të dëshiruar, aq më shumë duhet të kryhet testimi i auditimit. Në mënyrë tipike (zakonisht), niveli i besueshmërisë për auditimet financiare dhe të përputhshmërisë vendoset në 95% dhe kështu, rreziku i auditimit pranohet në 5%.		known as the assurance level) is therefore the opposite of audit risk. The higher the degree of confidence desired, the more audit testing must be done. Typically the confidence level for financial and compliance audits is set at 95% and thus, audit risk of 5% is accepted.
NJE QASJE AUDITUESE E BAZUAR NE RISK	Një strategji / qasje e auditimit që synon drejtimin e burimeve të një auditimi të caktuar drejt atyre fushave të pasqyrave financiare që mund të përmbajnë deklaratime të gabuara (ose me gabim ose mosveprim) si pasojë e rreziqeve me të cilat ballafaqohet subjekti i audituar. Rreziku është rishikuar gjatë auditimit pasi informacioni i mëtejshëm është marrë.	A RISK -BASED APPROACH	An audit strategy/approach striving to direct the resources of a given audit towards those areas of financial statements that may contain misstatements (either by error or omission) as a consequence of the risks faced by the audited entity. The risk is revised in the course of the audit as further information is obtained.
NJEHSIMI	Një nga → procedurat e auditimit bazuar në kontrollimin e saktësisë së operacioneve matematikore, duke përsëritur llogaritjet ose duke verifikuar korrektësinë e tyre me anë të llogaritjeve të tjera.	COMPUTATION	One of →audit procedures based on checking the precision of mathematical operations by repeating calculations or verifying their correctness by means of other calculations.
OBJEKTIVI I AUDITIMIT	Një përcaktim i saktë i asaj që duhet të arrihet si	AUDIT OBJECTIVE	A precise determination of what is to be achieved as a

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	rezultat i auditimit dhe/ose pyetjeve për t'u përgjigjur nga auditimi.		result of the audit and/or questions to be answered by the audit.
OBJEKTIVI I NDËRHYRJES PUBLIKE	Deklarimi fillestar i rezultateve që synon të arrihet me një ndërhyrje. Duhet të bëhet dallimi ndërmjet objektivave globale, të ndërmjetme, të menjëhershme dhe operacionale: korrespondon me ndikimin global të një ndërhyrjeje dhe përgjithësisht përcaktohet nga legjislacioni i BE-së në terma shumë të gjera (p.sh., arritja e një niveli zhvillimi); zakonisht është përkthyer nga Komisioni dhe Shtetet Anëtare në objektiva të ndërmjetëm që korrespondojnë me ndikimet e pritshme të ndërmjetme të programeve të financuara (p.sh. bërja e bizneseve më konkurruese), kanë të bëjnë me rezultatet e një ndërhyrjeje për të adresuarit (përfuturit) e drejtpërdrejtë dhe normalisht janë përcaktuar nga Shtetet Anëtare brenda zbatimit të programeve të financuara (p.sh. rritja me 20% e qarkullimit të bizneseve që marrin mbështetje teknologjike), specifikon rezultatet që do të prodhohen (p.sh. sigurimi i 500 orëve të shërbimeve të konsulencës për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme).	PUBLIC INTERVENTION OBJECTIVE	Initial statement of the outcomes intended to be achieved by an intervention. A distinction should be made between global, intermediate, immediate and operational objectives: corresponds to the global impact of an intervention and is generally defined by EU legislation in very broad terms (e.g. catching up on a level of development); it is usually translated by the Commission and Member States into intermediate objectives which correspond to the expected intermediate impacts of programmes financed (e.g. making businesses more competitive); concern the results of an intervention on direct addressees and are normally defined by Member States within the implementation of programmes financed (e.g. increasing by 20% the turnover of businesses receiving technological support); specify the outputs to be produced (e.g. providing 500 hours of consultancy services to small and medium enterprises).

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
OPINIONI I AUDITIMIT	Një shprehje e qartë me shkrim e opinionit mbi çështjen, pavarësisht nëse është lidhur me besueshmërinë apo përputhshmërinë.	AUDIT OPINION	A clear written expression of opinion on the subject matter, whether reliability or compliance.
OPINIONI I AUDITIMIT	Një certifikatë e lëshuar si rezultat i auditimit financiar, duke deklaruar se raportet financiare janë të sakta dhe/ose të gjitha transaksionet janë ligjore dhe të rregullta. Ajo përgatitet si një dokument i veçantë ose si pjesë e dokumentit të lëshuar pas auditimit.	AUDIT OPINION	A certificate issued as a result of financial audit, stating that financial reports are correct and/or all transactions are legal and regular. It is prepared as a separate document or as a part of the document issued after the audit.
OUTPUTI (PRODUKTI)	Rezultat i menjëhershëm, i dukshëm, konkret dhe i prekshëm, i marrë nga inputet e përpunuara, të përdorura për zbatimin e → ndërhyrjes.	OUTPUT	Immediate, visible, concrete and tangible result obtained from processed inputs used for implementation of an →intervention.
PAKETA INTOSAINT	Into-SAINT (Vetëvlerësimi i Integritetit) është një instrument i vetëvlerësimit që institucioni suprem i auditimit (SAI) mund të përdorë për të analizuar rreziqet e integritetit të tij dhe për të vlerësuar nivelin e maturimit të sistemeve të tyre të menaxhimit të integritetit.	INTOSAINT PACKAGE	Into-SAINT (Self-Assessment INTeegrity) is a self assessment instrument that SAIs can use to analyse their integrity risks and assess the maturity level of their integrity management systems.
PARAQITJA E INFORMACIONIT	Objekti i auditimit financiar të paraqitjes së informacionit kërkon të sigurojë që transaksioni, aset (aktivi në bilanc) ose detyrimi (pasivi) të zbulohet, klasifikohet dhe	PRESENTATION OF INFORMATION	The financial audit objective of presentation of information seeks to ensure that the transaction, asset or liability is disclosed, classified and described in accordance with the

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	përshkruhet në përputhje me kornizën e zbatueshme të raportimit financiar.		applicable financial reporting framework.
PARREGULLSI /GABIM	Veprimi ose mosveprimi që është në kundërshtim me kriteret e pranuar të auditimit. Në kontekstin e BE-së: “çdo shkelje e një dispozite të ligjit të Komunitetit që rezulton nga një veprim ose mosveprim nga një operator ekonomik, i cili ka ose do të kishte efektin e paragjykit të buxhetit të përgjithshëm të Komuniteteve ose buxheteve të menaxhuara nga ata, ose reduktimin ose humbjen e të ardhurave që rrjedhin nga burimet vetjake të grumbulluara drejtpërsëdrejti në emër të Komuniteteve, ose nga një artikull (zë) i pajustificuar i shpenzimeve “.	IRREGULARITY /ERROR	Operation or failure to act that is in violation of accepted audit criteria. In the EU context: “any infringement of a provision of Community law resulting from an act or omission by an economic operator, which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the Communities or budgets managed by them, either by reducing or losing revenue accruing from own resources collected directly on behalf of the Communities, or by an unjustified item of expenditure”.
PERBERESIT E KONTROLLIT	Fushat e një sistemi → të kontrollit të brendshëm që funksionon në një njësi të caktuar. Ai përmban pesë elementë: • →mjedisi i kontrollit, • →procesi i vlerësimit të rrezikut të organizatës, • sistemi i informacionit, duke përfshirë proceset e lidhura të qeverisjes, me rëndësi për raportimin financiar dhe komunikimin, • →aktivitetet e kontrollit, • →monitorimin e kontrolleve.	CONTROL COMPONENTS	Areas of an →internal control system functioning in a given unit. It listed five elements: • →the control environment; • →the entity’s risk-assessment process; • the information system, including the related business processes, relevant to financial reporting, and communication; • →control activities; • →monitoring of controls.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
PËRGATITJA E AUDITIMIT	Për një detyrë të veçantë të auditimit: janë veprime që kanë për qëllim zhvillimin → e programit të auditimit, duke përfshirë grumbullimin dhe analizimin e informacionit mbi aktivitetet dhe subjektet e audituara, caktimin → e qasjes së auditimit dhe → procedurave të auditimit, përcaktimin e burimeve të nevojshme, përzgjedhjen dhe përgatitjen e audituesve.	AUDIT PREPARATION	For a particular audit task: actions aimed at developing →audit programme, including gathering and analysing information on the audited activities and entities, designing →audit approach and →audit procedures, determining required resources, selecting and preparing auditors.
PËRHAPJA	Një masë e shkallës së parregullsive që ndikojnë në opinionin e audituesit. Parregullsitë e përhapura nuk janë të kufizuara në një element të vetëm, por në shumë elementë (elementë) të grupit të ekzaminuar.	PERVASIVENESS	A measure of the extent of irregularities affecting the opinion of the auditor. Pervasive irregularities are not limited to a single item, but to many items (elements) of the examined set.
PËRMBAJTJA MBI FORMËN	Transaksionet dhe ngjarjet e tjera në jetën e një organizate duhet të kontabilizohen dhe të paraqiten në përputhje me përmbajtjen e tyre dhe me realitetin financiar, dhe jo thjesht me formën e tyre ligjore.	SUBSTANCE OVER FORM	Transactions and other events in the life of an organisation should be accounted for and presented in accordance with their substance and with financial reality and not merely with their legal form.
PËRPUTHSHMËRIA	Aktivitetet, transaksionet financiare dhe informacionet janë në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi.	COMPLIANCE	Activities, financial transactions and information are in accordance with the applicable laws and regulations.
PËRSHTATSHMËRIA	Koncept i përdorur në auditimet e përputhshmërisë në një	PROPRIETY	The concept used in compliance audits in a situation when formal

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	situatë kur mungojnë kriteret formale ose ka mangësi të dukshme në legjislacion në lidhje me zbatimin e tyre. Pronësia përfshin shqyrtimin e përputhjes me parimet e përgjithshme që rregullojnë menaxhimin e shëndoshë financiar, rregullat e profesionit dhe sjelljen e zyrtarëve publikë.		criteria are absent or there are obvious shortcomings in the legislation concerning their application. Propriety involves examination of compliance with the general principles governing sound financial management, rules of the profession and the conduct of public officials.
PLANIFIKIMI I AUDITIMIT	Zhvillimi i planeve periodike të punës që caktojnë detyra të auditimit që duhet të kryhen nga njëسيا e auditimit në një kohë të caktuar.	AUDIT PLANNING	Developing periodical work plans setting up audit tasks to be carried out by an auditing unit at a given time.
PLOTESIA	Një nga elementët e vlerësimit në → auditimin financiar që tregon kontrollin nëse librat kontabël i përmbajnë të gjitha transaksionet, asetet dhe detyrimet që ato duhet të përmbajnë.	COMPLETENESS	One of assessment elements in →financial audit which denotes checking whether accounting books contain all transactions, assets and liabilities that it should contain.
POHIMET	Deklarata nga drejtuesit, të shprehura qëllimisht ose të tjera, që janë të përfshira në pasqyrat financiare dhe transaksionet, në lidhje me besueshmërinë dhe përputhshmerine e tyre.	ASSERTIONS	Representations by management, explicit or otherwise, that are embodied in financial statements and transactions, regarding reliability and compliance.
POHIMET E BESUESHMËRISË	• klasat e transaksioneve dhe ngjarjeve për periudhën nën auditim: ndodhja; plotësia; saktësia; ndërprerja; klasifikimi; si dhe ligjshmëria dhe rregullsia	RELIABILITY ASSERTIONS	• classes of transactions and events for the period under audit: occurrence; completeness; accuracy; cut-off; classification; and legality and regularity (budgetary allocations)

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	(alokimet buxhetore janë në dispozicion); • bilancet e llogarive në fund të periudhës: ekzistenca; të drejtat dhe detyrimet; plotësia; vlerësimi dhe alokimi (i burimeve) • paraqitja dhe zbulimi: ndodhja dhe të drejtat dhe detyrimet; plotësia; klasifikimi dhe kuptueshmëria; saktësia dhe vlerësimi.		are available);• account balances at period-end: existence; rights and obligations; completeness; valuation and allocation;• presentation and disclosure: occurrence and rights and obligations; completeness; classification and understandability; accuracy and valuation.
POLITIKA	Një sërë aksionesh dhe veprimesh të ndryshme (programe, procedura, legjislacion dhe rregulla) të drejtuara drejt një qëllimi të vetëm ose objektivit të përgjithshëm (p.sh. politika të kohezionit-ndihmesës-ekonomik dhe social evropian). Këto aktivitete shpesh grumbullohen gradualisht gjatë viteve.	POLICY	A set of different actions and operations (programmes, procedures, legislation, and rules) directed towards a single goal or general objective (e.g. European economic and social cohesion policy). These activities are often accumulated incrementally through the years.
POPULLATË	I tërë grupi i të dhënave kryesisht financiare, por edhe të ndonjë natyre tjetër, nga i cili përzgjidhet një → mostër dhe për të cilin audituesi dëshiron të nxjerrë konkluzione.	POPULATION	The entire set of data from which a →sample is selected and about which the auditor wishes to draw conclusions.
PRAGU I MATERIALITETIT	Niveli maksimal i → parregullsive/gabimeve ose devijimeve në një popullatë të testuar, i gjykuar si i pranueshëm për një auditim të veçantë.	MATERIALITY THRESHOLD	The maximum level of →irregularities/errors or deviations in a tested population assumed acceptable for a particular audit.

TERM	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
PRIORITARIZIMI (PËRPARËSIMI) I RREZIKUT	Shkalla e ngjarjeve individuale (ngjarjet) të cilat mund të kenë efekt negativ në përmbushjen e një objekti të veçantë nga perspektiva e dy parametrave, dmth. probabiliteti i parashikuar për shfaqjen e ngjarjeve të tilla dhe efektet e tyre të mundshme.	RISK PRIORITARISATION	Gradation of individual events (occurrences) which may have negative effect on the fulfilment of a particular objective from the perspective of two parameters, i.e. the estimated probability of the occurrence of such events and their possible effects.
PROBABILITETI PROPORTIONAL I MADHËSISË NË MARRJEN SË MOSTRËS	Një → metodë e marrjes së rastësishme të mostrave, në të cilën probabiliteti i përzgjedhjes së → një elementi të caktuar të popullsisë është drejtpërdrejt proporcional me madhësinë e tij, p.sh. një zyrë që lëshon më shumë vendime administrative ose një hyrje rezervë me vlerë më të lartë ka më shumë gjasa të zgjidhet. Aplikimi i kësaj metode kërkon informacion mbi madhësinë (numrin) e të gjithë zërave në popullsi. Një nga aplikimet e kësaj metode është → marrja e mostrës e njësisë monetare.	PROBABILITY PROPORTIONAL TO SIZE SAMPLING	A →random sampling method in which the probability of selecting a given →population item is directly proportional to its size, e.g. an office issuing more administrative decisions or a booking entry of higher value are more likely to be selected. Application of this method requires information on the size (number) of all the items in the population. One of the applications of this method is →monetary unit sampling.
PROCEDURA E AUDITIMIT	Metoda e përdorur për të marrë dhe analizuar provat e nevojshme të auditimit për qëllimet e procedurave substanciale ose testeve të kontrollit.	AUDIT PROCEDURE	The method used to obtain and analyse the necessary audit evidence for the purposes of substantive procedures or tests of controls.
PROCEDURA KONTRADIKTORE (KUNDËRSHTUESE)	Një procedurë që garanton barazinë e palëve në përcaktimin e gjendjes	CONTRADICTORY PROCEDURE	A procedure ensuring equality of the parties in determining actual state

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	aktuale të njësisë që auditohet në procesin e auditimit; secila nga palët (një auditues dhe një entitet i audituar) ka të drejtë të paraqesë prova që mund të ndryshojnë paraqitjen e gjendjes aktuale nga pala e kundërt, si gjatë ecursisë së procedurave të auditimit, ashtu edhe pas auditimit. Zbatimi i këtij rregulli synon të sigurojë objektivitetin e gjetjeve të auditimit.		in the audit process; each of the parties (an auditor and an auditee) has the right to present evidence which could change the presentation of the actual state by the opposite party, both in the course of audit proceedings, as well as after the audit. Application of the rule aims at ensuring objectivity of audit findings.
PROCEDURAT ANALITIKE	Një nga → procedurat e auditimit bazuar në analizimin e korelacioneve (lidhjeve), tendencave dhe përmasave (p.sh. analiza indikative-treguese, analiza e trendit, analiza e parashikimit)	ANALYTICAL PROCEDURES	One of → audit procedures based on analysing correlations, trends and proportions (e.g. indicative analysis, trend analysis, forecast analysis)
PROCEDURAT SUBSTANCIALE (THELBËSORE)	Procedurat e auditimit përdoren për të siguruar dëshmi thelbësore të auditimit që janë të mjaftueshme, të rëndësishme dhe të besueshme. Ato përfshijnë teste të detajeve dhe procedura substanciale analitike.	SUBSTANTIVE PROCEDURES	Audit procedures used to obtain substantive audit evidence that is sufficient, relevant, and reliable. They include tests of details and substantive analytical procedures.
PROCESET	Procedurat dhe aktivitetet e përdorura si pjesë e → ndërhyrjes për të kthyer inputet (burimet) në rezultate. Koncepti gjithashtu mbulon gjenerimin e informacionit për drejtuesit dhe përdorimin e tij nga menaxherët.	PROCESSES	Procedures and activities employed as part of → intervention to convert inputs into outputs. The concept also covers the generation of management information and its use by managers.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
PROCESI I VLERËSIMIT TË RREZIKUT TË ENTITETIT	Një komponent i kontrollit të brendshëm, është procesi i njësisë për identifikimin e rrezeqeve të biznesit, që lidhen me raportimin financiar ose objektivat e përputhshmërisë dhe vendosin për veprimet për të adresuar këto rrezeqe dhe rezultatet e tyre.	ENTITY'S RISK ASSESSMENT PROCESS	A component of → internal control, it is the entity's process for identifying business risks relevant to financial reporting or compliance objectives, and deciding about actions to address those risks and the results thereof.
PROGRAMI	Një set (grupim) i organizuar i burimeve financiare, organizative dhe njerëzore të mobilizuara për të arritur një objektiv ose një sërë objektivash në një afat kohor të caktuar. Një program është i kufizuar në terma të një plani në kohë dhe një buxheti, dhe objektivat e tij janë të përcaktuara paraprakisht. Është gjithmonë nën përgjegjësinë e një autoriteti apo disa autoriteteve që ndajnë vendimmarrjen. Programet zakonisht ndahen në masa dhe projekte.	PROGRAMME	An organised set of financial, organisational and human resources mobilised to achieve an objective or set of objectives in a given timeframe. A programme is delimited in terms of a schedule and a budget, and its objectives are defined beforehand. It is always under the responsibility of an authority or several authorities who share the decision-making. Programmes are generally broken down into measures and projects.
PROGRAMI I AUDITIMIT	Një dokument që përcakton një tërësi veprimesh subjektive dhe objektive të një auditimi, si dhe llojin, gamën dhe datat e → procedurave të auditimit dhe burimet e nevojshme për të përmbushur objektivat e auditimit.	AUDIT PROGRAMME	A document determining a subjective and objective range of an audit as well as the type, range and dates of → audit procedures and resources required to fulfil the audit objectives.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
PROJEKTI	Veprim ose tërësi veprimesh jo i ndashëm, i kufizuar në aspektin e kohës dhe buxhetit dhe i vendosur nën përgjegjësinë e një organizate që zbaton, sa më afër fushës, burimet e alokuara për → ndërhyrjen.	PROJECT	Non-divisible operation, delimited in terms of schedule and budget, and placed under the responsibility of an organisation which implements, closest to the field, the resources allocated to the →intervention.
PRONËSIA	Një nga elementët e vlerësimit në → auditimin financiar, që nënkupton kontrollin nëse bilanci e regjistruara i referohen aktiveve dhe pasiveve që i përkasin njësisë raportuese.	OWNERSHIP	One of assessment elements in →financial audit, which denotes checking whether balances recorded refer to assets and liabilities that pertain to the reporting entity.
QASJA E AUDITIMIT NË AUDITIMIN E PERFORMANCËS	Një nga tre strategjitë e testimit (ose një kombinim i tyre): 1. një qasje e orientuar nga sistemi, e cila shqyrton funksionimin e duhur të sistemeve të menaxhimit, p.sh. sistemet e menaxhimit financiar; 2. një qasje e orientuar drejt rezultatit, e cila vlerëson nëse objektivat e rezultateve ose të outputeve (produkteve) janë arritur sipas qëllimit ose programet dhe shërbimet veprojnë sipas qëllimit; 3. një qasje e orientuar nga problemi, e cila shqyrton, verifikon dhe analizon shkaqet e problemeve të veçanta ose devijimet nga kriteret.	AUDIT APPROACH IN PERFORMANCE AUDIT	One of the three testing strategies (or a combination of them):1. a system-oriented approach, which examines the proper functioning of management systems, e.g. financial management systems; 2. a result-oriented approach, which assesses whether outcome or output objectives have been achieved as intended or programmes and services are operating as intended; 3. a problem-oriented approach, which examines, verifies and analyses the causes of particular problems or deviations from criteria.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
QASJA E AUDITIMIT NË AUDITIMIN FINANCIAR DHE TE PERPUTHSHMERISE	Strategjia e auditimit, e bazuar në materialitetin e adoptuar, në vlerësimin e rrezikut të brendshëm dhe vlerësimin fillestar të → sistemit të kontrollit të brendshëm. Duhet të theksohen qasjet e mëposhtme: 1. një qasje substanciale (thelbësore) që përdoret kur kontrollet (e brendshme) vlerësohen si të dobëta ose kur ato nuk përfshihen në studim; 2. një qasje e mbështetjes apo e bazuar në sisteme, kur kontrollet janë vlerësuar si të shkëlqyera ose të mira dhe besimi vjen pjesërisht nga një sistem i kontrollit të brendshëm që funksionon siç duhet, gjë që lejon kufizimin e procedurave substanciale.	AUDIT APPROACH IN FINANCIAL AND COMPLIANCE AUDIT	The audit strategy based on the adopted materiality, inherent risk assessment and initial assessment of the → internal control system. The following approaches should be noted: 1. a substantive approach that is used when controls are rated as poor or when they are not included in the study; 2. a reliance or systems-based approach, when the controls were assessed as excellent or good and confidence partially comes from a properly functioning internal control system, which allows to limit the substantive procedures.
QEVERISJA	Kombinimi i proceseve dhe strukturave të zbatuara nga bordi drejtues i njësisë së audituar, për të informuar, drejtuar, menaxhuar dhe monitoruar aktivitetet e organizatës drejt arritjes së objektivave të saj.	GOVERNANCE	The combination of processes and structures implemented by the board to inform, direct, manage, and monitor the activities of the organization toward the achievement of its objectives.
QEVERISJA E TEKNOLOGJISË SË INFORMACIONIT	Përbëhet nga lidërsia, strukturat organizative dhe proceset që sigurojnë që teknologjia e informacionit e organizatës të mbështesë strategjitë dhe objektivat e organizatës.	INFORMATION TECHNOLOGY GOVERNANCE	Consists of the leadership, organizational structures, and processes that ensure that the enterprise's information technology supports the organization's strategies and objectives.
REALITETI	Objekti i auditimit financiar lidhur me	REALITY	The financial audit objective of reality for

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	realitetin për të ardhurat dhe shpenzimet synon të sigurojë që transaksioni është i justifikuar nga një ngjarje që ka të bëjë me njësinë ekonomike dhe është e përshtatshme për periudhën (shih objektivin e auditimit).		revenue and expenditure seeks to ensure that the transaction is justified by an event which pertains to the entity and is proper to the period. (see audit objective)
REGJISTRAT E KONTABILITETIT	Në përgjithësi përfshihen të dhënat e hyrjeve fillestare dhe të dhënat mbështetëse, p.sh. faturat, kontratat, librat, shënimet e ditarit, perputhjet, etj.	ACCOUNTING RECORDS	Generally include the records of initial entries and supporting records, e.g. invoices, contracts, ledgers, journal entries, reconciliations, etc.
REKOMANDIMET E AUDITIMIT	Rekomandime në lidhje me ndërmarrjen e veprimeve që synojnë eliminimin e shkaqeve dhe rezultateve të parregullsive të regjistruara ose përmirësimin e aktivitetit të dhënë të njësisë së kontrolluar.	AUDIT RECOMMENDATIONS	Recommendations concerning undertaking actions aimed at eliminating causes and results of the recorded irregularities or at improving the given activity.
REZULTATET E AUDITIMIT	Gjetjet e përgjithshme, opinionet, vërejtjet, konkluzionet dhe rekomandimet e formuluar si rezultat i një auditimi.	AUDIT RESULTS	Overall findings, opinions, remarks, conclusions and recommendations formulated as a result of an audit.
REZULTATET FINANCIARE TË AUDITIMIT	Dimensioni financiar i rezultateve të auditimit, duke përfshirë parregullsitë financiare të identifikuara dhe përfitimet financiare të marra si rezultat i aktiviteteve të auditimit.	AUDIT FINANCIAL RESULTS	Financial dimension of audit results including identified financial irregularities and financial benefits obtained as a result of audit activities.
REZULTATI	Ndryshimi që ndodh nga zbatimi i → ndërhyrjes dhe që normalisht lidhet	OUTCOME	Change that arises from the implementation of an →intervention and

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	me objektivat e kësaj ndërhyrjeje. Rezultatet përfshijnë rezultatet dhe ndikimet. Rezultatet mund të jenë të pritshme ose të papritura, pozitive ose negative (p.sh. një autostradë e re që tërheq investitorë në një rajon, por duke shkaktuar nivele të papranueshme të ndotjes në zonat ku kalon).		which normally relates to the objectives of this intervention. Outcomes include results and impacts. Outcomes may be expected or unexpected, positive or negative (e.g. a new motorway attracting investors to a region but causing unacceptable levels of pollution in the areas through which it passes).
REZULTATI	Ndryshimet e menjëhershme që lindin për adresuesit (përfituesit) e drejtpërdrejtë në fund të pjesëmarrjes së tyre në → një ndërhyrje (p.sh. përmirësimi i qasjes në një zonë për shkak të ndërtimit të një rruge, të trajnuar që kanë gjetur punë, etj.).	RESULT	Immediate changes that arise for direct addressees at the end of their participation in → an intervention (e.g. improved accessibility to an area due to the construction of a road, trainees who have found a job).
RI-PERFORMANCA	Një lloj → procedure e auditimit bazuar në përsëritjen nga një auditues i veprimeve të kryera nga personeli i njësisë së audituar. Për shembull, gjatë kontrollit të procesit të vendimmarrjes administrative, audituesit mund të analizojnë një vendim të zgjedhur që është bërë dhe të kryejnë vetë të gjitha procedurat lidhur me këtë vendim, sipas përshkrimit të këtyre procedurave.	REPERFORMANCE	A type of → audit procedure based on the repetition by an auditor of the operations carried out by the personnel of an audited unit. For instance, while checking administrative decision-making process, auditors can analyse a chosen decision that has been made and perform on their own all the procedures connected with this decision, according to the description of these procedures.
RISHIKIM MES KOLEGËVE	Një vlerësim të një aktiviteti nga individë të angazhuar në të	PEER REVIEW	An evaluation of an activity by individuals engaged in the same or similar type

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	njëjtën veprimtari apo të ngjashme, të cilët nuk kanë marrë pjesë në veprimtarinë që i nënshtrohet rishikimit (individët nga një tjetër sektor organizativ i njësisë ose nga një njësi tjetër, p.sh. nga një autoritet tjetër auditimi). Rishikimi mes kolegëve është një nga instrumentet e → kontrollit të cilësisë.		of activity who have not participated in the activity subject to the review (i.e. individuals from another organizational section of the unit or from another unit, e.g. from another auditing authority). Peer review is one of the instruments of → quality control.
RISKU	Risku është një ngjarje ose rrethanë, ndodhja e të cilës është e mundshme dhe ka efekt negativ në arritjen e qëllimeve të njësisë. Risku vlerësohet duke shumëzuar efektin dhe probabilitetin e një ngjarjeje që ndodh.	RISK	A risk is an event or circumstance whose occurrence is likely and which has a negative effect on the achievement of the entity's goals. The risk is estimated by multiplying the effect and probability of an event occurring.
RISKU I BRENDSHËM (INHERENT, I PËRHERSHËM)	Një rrezik (risk) që lidhet me llojin e aktiviteteve, operacioneve dhe strukturave të menaxhimit të organizatës, që mund të jenë burim i gabimeve të rëndësishme ose parregullsive. Një nga komponentët e → riskut të auditimit.	INHERENT RISK	A risk related to the type of activities, operations and management structures that may be a source of significant errors or irregularities. One of the components of an → audit risk.
RISKU I MARRJES SË MOSTRAVE	Probabiliteti që konstatimi i audituesit bazuar në testet e mostrës do të ndryshojë nga përfundimi që do të arrihej nëse e gjithë popullsia do të testoheshin me të njëjtën → procedurë auditimi. Llojet e riskut të marrjes së mostrave përfshijnë → rrezikun e pranimit të pasaktë dhe → rrezikun e refuzimit të pasaktë.	SAMPLING RISK	Probability that the auditor's conclusion based on sample tests will differ from the conclusion that would be reached if the whole population was tested with the same → audit procedure. Types of sampling risk include the → risk of incorrect acceptance and → risk of incorrect rejection.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
RISKU I PRANIMIT TË PASAKTË	Një rrezik (probabiliteti) që një auditues jep një opinion pozitiv mbi një subjekt të testuar, edhe pse ka devijime të rëndësishme nga gjendja e dëshiruar, duke tejkaluar pragun e materialitetit.	RISK OF INCORRECT ACCEPTANCE	A risk (probability) that an auditor issues a positive opinion on a tested subject although there are significant deviations from the desired condition, exceeding the →materiality threshold.
RISKU JO NGA MARRJA E MOSTRAVE	Rreziku që del nga faktorët që nuk lidhen me madhësinë e mostrës, që e bëjnë audituesin të arrijë një përfundim të gabuar.	NON-SAMPLING RISK	Risk arising from factors, not related to the sample size, that cause the auditor to reach a wrong conclusion.
RISKU STATISTIKOR	Një → risk i marrjes së mostrave në lidhje me mostrën e përzgjedhur me përdorimin e metodave statistikore të marrjes së mostrave.	STATISTICAL RISK	A →sampling risk concerning the sample selected with the use of →statistical sampling methods.
RISKU (RREZIKU) I KONTROLLIT	Një rrezik që → kontrolli i brendshëm nuk do të parandalojë ose zbulojë dhe korigjojë në kohën e duhur disa gabime materiale ose parregullsi në menaxhim, të cilat mund të rrjedhin nga mungesa e mekanizmave të përshtatshëm ose nga fakti që mekanizmat ekzistues nuk funksionojnë në mënyrë efektive, të vazhdueshme dhe të qëndrueshme. Një nga komponentët e → riskut të auditimit.	CONTROL RISK	A risk that →internal control will not prevent or detect and correct in due time some material errors or irregularities in management, which may stem from lack of appropriate mechanisms or from the fact that the existing mechanisms do not operate effectively, continuously and consistently. One of the components of an →audit risk.
RREGULLSHMËRIA	Koncepti i përdorur në auditimin e përputhshmërisë që aktivitetet, transaksionet	REGULARITY	The concept used in compliance audit that activities, transactions and information which are

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	dhe informatat të cilat pasqyrohen në pasqyrat e një njësie të audituar duhet të jenë në përputhje me kriteret formale si legjislacioni, rregulloret e nxjerra sipas legjislacionit qeverisës dhe ligjeve, rregulloreve dhe marrëveshjeve të tjera relevante, duke përfshirë ligjet buxhetore.		reflected in the statements of an audited entity should be in accordance with formal criteria such as legislation, regulations issued under governing legislation and other relevant laws, regulations and agreements, including budgetary laws.
RREZIK I RËNDËSISHËM	Një risk që kërkon konsideratë të veçantë të auditimit.	SIGNIFICANT RISK	A risk that requires special audit consideration.
RREZIKU I REFUZIMIT TË PASAKTË	Një rrezik (probabiliteti) që një auditues jep një opinion negativ mbi një subjekt të testuar, nëse nuk ka devijime të rëndësishme nga gjendja e dëshiruar (devijimet janë që nuk kalojnë prapë në materialitetin).	RISK OF INCORRECT REJECTION	A risk (probability) that an auditor issues a negative opinion on a tested subject if there are no significant deviations from the desired condition (deviations which do not exceed the →materiality threshold).
RREZIKU(RISKU) I ZBULIMIT	Një rrezik që procedurat substanciale (thelbësore) nuk do të sjellin zbulimin e gabimeve ose parregullsive që mund të jenë materiale. Një nga komponentët e →riskut, rrezikut të auditimit.	DETECTION RISK	A risk that substantive procedures will not result in detecting errors or irregularities which may be →material. One of the components of →audit risk.
RREZIQET E AUDITIMIT	Një rrezik që opinionin e auditorit të jetë i pasaktë, pra që audituesi nuk do të raportojë rezerva lidhur me një aktivitet materialisht të parregullt (→ rreziku i pranimit të pasaktë) ose do të shprehë rezerva lidhur me një aktivitet korrekt	AUDIT RISK	A risk that the auditor's opinion will be incorrect, i.e. the auditor will not report reservations regarding a materially irregular activity (→risk of incorrect acceptance) or will express reservations regarding

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	(→ rrezik për refuzim të pasaktë, pra refuzim të një aktiviteti të konsideruar të parregullt, kur është i rregullt). Në auditimin financiar zakonisht ky risk identifikohet vetëm me rrezikun e pranimit të pasaktë. Një rrezik i auditimit përbëhet nga: → risku i përhershëm (i brendshëm), → risku i kontrollit dhe → risku i zbulimit (të parregullsive).		a correct activity (→risk of incorrect rejection). In financial audit it is usually identified only with the risk of incorrect acceptance. An audit risk consists of: →inherent risk, →control risk i →detect risk.
SIGURI E KUFIZUAR	Kur jep siguri të kufizuar, përfundimi i auditimit pohon se në bazë të procedurave të kryera, nuk ka asgjë në vëmendjen e audituesit për të bërë që audituesi të besojë se çështja e audituar nuk është në përputhje me kriteret e aplikueshme. Procedurat e kryera në një auditim me siguri të kufizuar janë të kufizuar, a në krahasim me atë që është e nevojshme për të siguruar → siguri të arsyeshme, por niveli i sigurisë pritet, në gjykimin profesional të audituesit, të jetë kuptimplotë për përdoruesit e synuar.	LIMITED ASSURANCE	When providing limited assurance, the audit conclusion states that, based on the procedures performed, nothing has come to the auditor's attention to cause the auditor to believe that the subject matter is not in compliance with the applicable criteria. The procedures performed in a limited assurance audit are limited compared with what is necessary to obtain →reasonable assurance, but the level of assurance is expected, in the auditor's professional judgement, to be meaningful to the intended users.
SIGURIA E ARSYESHME	Një nivel i kënaqshëm besueshmërie, i arritshëm për audituesin në lidhje me rezultatet e auditimit, si dhe formulimin e mendimeve, vërejtjeve dhe konkluzioneve, me kosto të veçantë, përfitime dhe	REASONABLE ASSURANCE	A satisfactory level of confidence attainable for an auditor with regard to audit results as well as formulated opinions, remarks and conclusions, at particular costs, benefits and at a

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	në një nivel të veçantë të rrezikut. Në një → kontroll të brendshëm, termi nënkupton një nivel të kënaqshëm besimi se objektivat e njësive janë arritur, të disponueshme për menaxhimin në bazë të funksionimit të duhur të sistemit.		particular risk level. In an →internal control, the term means a satisfactory level of confidence that the entity's objectives are achieved, available for the management on the basis of proper functioning of the system.
SISTEMI I INFORMACIONIT TE KOMPJUTERIZUAR (CIS)	Një sistem në të cilin një kompjuter është i përfshirë në përpunimin nga entiteti i informacionit që ka rëndësi për auditimin, pavarësisht nga fakti nëse ai kompjuter operohet (menaxhohet) nga njësia ose nga një palë e tretë.	COMPUTERISED INFORMATION SYSTEM (CIS)	A system in which a computer is involved in the processing by the entity of information of significance to the audit, whether that computer is operated by the entity or by a third party.
SISTEMI I KONTABILITETIT	Seria e detyrave dhe të dhënave të një njësie ekonomike, ne të cilën transaksionet dhe ngjarjet janë përpunuar si mjet i mbajtjes së shënimeve financiare. Sisteme të tilla identifikojnë, mbledhin, analizojnë, llogarisin, klasifikojnë, regjistrojnë, përmbledhin dhe raportojnë transaksione dhe ngjarje të tjera.	ACCOUNTING SYSTEM	The series of tasks and records of an entity by which transactions and events are processed as means of maintaining financial records. Such systems identify, assemble, analyse, calculate, classify, record, summarise and report transactions and other events.
SPEKTICIZMI (DISTANCIMI) PROFESIONAL	Ruajtja e distancës profesionale dhe një qëndrim në vëmendje dhe në pikëpyetje (testim të përhershëm) gjatë vlerësimit të mjaftueshmërisë dhe përshtatshmërisë së provave të fituara gjatë	PROFESSIONAL SCEPTICISM	Maintaining of professional distance and an alert and questioning attitude when assessing the sufficiency and appropriateness of evidence obtained throughout the audit. It also entails remaining

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	auditimit. Skepticizmi profesional gjithashtu përfshin qëndrimin mendjehapur dhe pranues ndaj të gjitha pikëpamjeve dhe argumenteve.		open-minded and receptive to all views and arguments.
STANDARDIZIMI (PROCES I NIVELIT TE LARTE TE PERFORMANCES)	Një teknikë e zbatuar në → auditimin e performancës. Bazohet në gjetjen e një standardi të mirë (praktike të mirë) në një aktivitet të caktuar, i cili, sipas mendimit të audituesit, mund të jetë pikë referimi në vlerësimin e një aktiviteti të audituar.	BENCHMARKING (HIGH-LEVEL, PERFORMANCE, PROCESS)	A technique applied in →performance audit. It is based on finding a good benchmark (good practice) in a given activity, which in the auditor's opinion may be the point of reference in evaluating an audited activity.
SHQYRTIMI, R ISHIKIMI I KONTROLLIT TË CILËSISË SË ANGAZHIMIT	Një proces i hartuar për të siguruar një vlerësim objektiv, gjatë apo para datës së raportit, të vendimeve të rëndësishme të ekipit auditues dhe të konkluzioneve që ai arriti në formulimin e raportit. Personat që kryejnë rishikimin e kontrollit të cilësisë duhet të kenë kualifikime të përshtatshme, përvojë dhe nuk duhet të jenë pjesë e ekipit të angazhimit (ekipit auditues).	ENGAGEMENT QUALITY CONTROL REVIEW	A process designed to provide an objective evaluation, on or before the date of the report, of the significant judgments the engagement team made and the conclusions it reached in formulating the report. The persons carrying out the quality control review should have appropriate qualifications, experience and should not be part of the engagement team.
SHTRESIM	Një → metodë e rastësishme e marrjes së mostrave, e bazuar në ndarjen e një popullsie në një shtresë të veçantë homogjene, që përmban artikuj me atribut të ngjashme → (të tilla si vlera të ngjashme, ekspozim të ngjashëm ndaj	STRATIFICATION	A →random sampling method based on dividing a →population into separate homogeneous strata, containing items with similar →attributes (such as similar values, exposure to similar risk, etc.), characterised by

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
	rrezikut, etj.), karakterizuar nga ndryshueshmëria e vogël e atributit të dhënë dhe nga marrja e pavarur e mostrave të artikujve nga shtresa të veçanta. Kjo metodë rekomandohet në rastet e ndryshueshmërisë së lartë të atributit (vetisë) të testuar në popullsi; përdorimi i kësaj teknike nxjerr në pah eficiencën e testimit, pra sjell rritjen e saktësisë në një madhësi të caktuar të mostrës.		little variability of the given attribute, and by independent sampling of items from the particular strata. This method is recommended in cases of high variability of the tested attribute in the population; use of this technique results in increased test efficiency, i.e. in increased →precision at a set sample size.
SHTRESIMI(I POPULLSISE)	Procesi i ndarjes së popullsisë → në nënpopullata, secila prej të cilave është një grup i njëjësive të marrjes së mostrave, të cilat kanë karakteristika të ngjashme, të tilla si vlera monetare të ngjashme, ekspozimi ndaj rreziqeve të ngjashme etj.	STRATIFICATION (OF THE POPULATION)	The process of dividing a →population into sub-populations, each of which is a group of sampling units which have similar characteristics, such as similar monetary values, exposure to similar risks, etc.
TEKNIKAT E AUDITIMIT KOMPJUTERIK (CAATs)	Aplikimi i → procedurave të auditimit duke përdorur programet kompjuterike që kryejnë teste të auditimit, p.sh. marrjen, klasifikimin, zgjedhjen e të dhënave ose marrjen e provave mbi korrektësinë e përpunimit të të dhënave.	COMPUTER-ASSISTED AUDIT TECHNIQUES (CAATs)	The application of →audit procedures using the computer programs carrying out audit tests eg. retrieving, sorting, selecting data or obtaining evidence on the correctness of data processing.
TEST I VAZHDUESHEM (HAP PAS HAPI)	Një → procedurë e auditimit që konsiston në ndjekjen e fazave pasuese të një procesi të caktuar, që kryhet në një mostër të operacioneve tipike të përzgjedhura nga audituesi.	WALK-THROUGH TEST (STEP BY STEP)	An →audit procedure consisting in following subsequent stages of a given process taking place on a sample of typical operations selected by the auditor.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
TESTET E KONTROLLEVE	Testet e kryera për të marrë dëshmi auditimi nëse kontrollet kryesore → kanë funksionuar në të vërtetë siç është planifikuar - domethënë vazhdimisht, me qëndrueshmëri dhe në mënyrë eficiente gjatë gjithë periudhës që auditohet - në parandalimin, zbulimin dhe korrigjimin e gabimeve materiale (në rast të → auditimeve financiare) ose rastet e mospërputhjes (në rast të → auditimeve të pajtueshmërisë).	TESTS OF CONTROLS	Tests performed to obtain audit evidence as to whether key → controls have actually operated as planned - that is to say, continuously, consistently and effectively throughout the period being audited - in preventing, or detecting and correcting, material misstatements (in case of → financial audits) or instances of non-compliance (in case of → compliance audits).
TRANSAKSIONI	1) Shkëmbim ose transferim të mallrave, shërbimeve ose fondeve. 2) Një element i regjistruar në librat e kontabilitetit.	TRANSACTION	1) An exchange or transfer of goods, services or funds. 2) An item recorded in accounting books.
TREGUESIT E PERFORMANCËS	Rezultatet e matjeve specifike që sigurojnë të dhëna mjaft bindëse, të dobishme, praktike dhe krahasuese (sasiore dhe cilësore) për të përshkruar progresin në arritjen e objektivave, në krahasim me planin.	PERFORMANCE INDICATORS	Results of specific measurements providing sufficiently convincing, useful, practical and comparative data (quantitative and qualitative) to describe progress in achieving objectives, as compared to the plan.
VERIFIKIMI	Një nga elementët e vlerësimit në → auditimin financiar: kjo nënkupton kontrollin nëse bilanci e regjistruara janë vlerësuar saktë, në përputhje me rregullat e kontabilitetit.	VALUATION	One of assessment elements in → financial audit: it means checking whether balances recorded have been valued correctly in accordance with accounting rules.
VLERA E SHTUAR E AUDITIMIT	Një vlerë e marrë si rezultat i aktiviteteve të përmirësuara që rezultojnë nga një auditim.	ADDED VALUE OF THE AUDIT	A value obtained as a result of improved activities resulting from an audit.

TERMI	PËRSHKRIMI	TERM	DESCRIPTION
VLERESIM ME PERAFERSI I KONTABILITETIT	Një përafrim i sasisë së një artikulli (zëri në llogaritë e kontabilitetit), në mungesë të mjeteve të sakta të matjes.	ACCOUNTING ESTIMATE	An approximation of the amount of an item in the absence of precise means of measurement.
VLERËSIMI	Objektivi i vlerësimit në auditimin financiar kërkon të sigurojë që aktivi ose pasivi të regjistrohën në shënimet kontabël në një vlerë të përshtatshme (shih objektivin e auditimit).	VALUATION	The financial audit objective of valuation seeks to ensure that the asset or liability is entered into the accounting records at an appropriate value. (see audit objective)
VROJTIM	Duke parë një proces ose procedurë që kryhet nga të tjerët (shih → procedurën e auditimit).	OBSERVATION	Looking at a process or procedure being performed by others (see →audit procedure).
ZBULIMI	Një nga kriteret e vlerësimit në auditimin financiar, i dizenuar, projektuar për të kontrolluar nëse transaksionet, bilanci, politikat kontabël dhe informacione të tjera të kërkuara paraqiten në përputhje me standardet përkatëse të kontabilitetit dhe me rregullat buxhetore.	DISCLOSURE	One of evaluation criteria in financial audit designed to check whether transactions, balances, accounting policies and other required information are properly presented in accordance with the relevant accounting standards and budgetary rules.
ZONA/VEPRIME TË NJË RISKU TË LARTË	Fushat ose veprime që i nënshtrohen auditimit dhe të cilat janë me një → rrezik (risk) të lartë të përhershëm (inherent, të brendshëm) ose me një → risk të lartë të kontrollit.	HIGH RISK AREAS/ OPERATIONS	Areas or operations subject to audit which are of high →inherent risk or high →control risk.